

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ . ਫਲਸੈਂ , ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ , ਜੇ.

ਦੈਲਤ ਰਾਮ- ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 376 ਆਫ 1964।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ 5) - ਆਰਡਰ 32 ਨਿਯਮ 7 - ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ - ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਅਤੇ quondam ਨਾਬਾਲਗ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੰਡਮ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੰਡਮ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਨਾਬਾਲਗ, ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੇ 24 ਜੁਲਾਈ, 1964 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਨੀ ਲਾਲ ਦੇ ਉਲਟ, 1963 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 569 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਰਮਾ , ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ , ਮਿਤੀ 24 ਦਸੰਬਰ, 1962, ਜਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਵਧੀਕ ਸਬ-ਜੱਜ, ਐਲ.ਐਲ. ਕਲਾਸ, ਕਰਨਾਲ , ਮਿਤੀ 26 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ 24 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਅਤੇ ਕੇਐਸ ਸੈਣੀ , ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਜੇਐਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਡੀਸੀ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ , ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ , ਜੈ-

ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

24 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਪੀਲ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 2 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 18 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 13 ਸਤੰਬਰ, 1963 ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ, ਨਾਬਾਲਗ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੰਡਮ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਲੰਕਾ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਨਾਮ ਲੰਕਾ ਯੇਰਾਨ ਨਾਇਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਵਿੱਚ ਲਾਰੈਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਨਬੀ ਬਨਾਮ ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਮਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਜਿਸ ਨੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਨਜੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਰੇਗੌੜਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਸੂਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਾਰੈਰ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੈਸੂਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ

ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

"ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦੇਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਉਸ ਮੁਦਈ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲੇ ਰੇਸੀਗਨੇਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ , ਗੁਲਾਮ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨਬੀ ਬਨਾਮ ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਮਲ (2), ਕਿ"

"ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਰਮਾਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਮੁਦਈ ' ਮੁਕੱਦਮੇ ' ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ , ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ।

ਨਿਰਣਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਨਿਰਣਾ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ (ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ "ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਨਾਮ ਯੇਰਾਨ ਨਾਇਡੂ (4) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਹ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੁਦਾਲਾ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨ. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 'ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪਿਛਲੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲਾਈਟਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ "8 ਮੈਸੂਰ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 492 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"24-25 ਦੇ OS ਨੰਬਰ 25 ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸੀ, ਤਾਂ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫਰਮਾਨ ਬਣਾਉ ਜੋ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੋਮਬਲੰਮਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਮਬਲੰਮਾ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਲਈ ਹੋਮਬਲੰਮਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ 'ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਸਹਿਮਤੀ ਫਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ, ਦੇਸਤ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਐਡ ਲੀਟਮ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਉਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਮੁਦਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। 35/45-46 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਗਲੀ ਦੇਸਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੇ ਦੇਸਤ ਵਜੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"

ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੇਕਤ ਕਥਨ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਵਾਂਡਮ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੁੰਡਮ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 21 ਮਾਰਚ, 1966 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਸੀਜੇ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ. _

Disclaimer:

ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Surinder Kumar